

AZ OSZTÁLYHARC KIÉLEZŐDÉSE A FALUN A SZOCIALIZMUS ÉPÍTÉSÉNEK MAI SZAKASZÁBAN ÉS A MUNKÁSOSZTÁLY ÉS DOLGOZÓ PARASZTSÁG SZÖVETSÉGE

Irtai: Blagoje Neskovics

A szocializmus építésének időszakában, a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet időszakában az osztályharc és kiéleződése kérdésének elsőrendű jelentősége van azoknak a feladatoknak megvalósítása szempontjából, amelyek ma Pártunk előtt állnak. Elméleti és gyakorlati szempontból egyaránt jelentős ez a kérdés.

A választ erre a kérdésre megtaláljuk nemcsak a JKP Ötödik Kongresszusának jelentéseiben, beszámolóiban, határozataiban és a JKP Programjában, hanem Pártunknak az V. Kongresszus előtti vonalában, s a kongresszus előtti és utáni egész gyakorlatunkban is. Ez a válasz így hangzik: hazánkban az osztályharc nemcsak hogy nem szűnt meg, hanem még ki is élesedik azután, hogy megdöntöttük a tőkések uralmát és megteremtettük a népi uralmat, — a dolgozó nép uralmát, élén a munkásosztállyal, a JKP vezetése alatt.

Ezzel megadtuk a választ a szocialista gyakorlatunkkal kapcsolatos számos kérdésre is. Itt csak egyesekről lesz szó e számos és különféle kérdés közül, az osztályharccal és annak kiéleződésével kapcsolatban — általában, és az osztályharccal kapcsolatban a szocializmus hazánkban való építésének jelenlegi szakaszában — külön is.

Pártunk mai politikai vonalának megállapításában, — Marx, Engels, Lenin és Sztalin tanaitól vezérelve — általában, és az osztályharc marxista-leninista elméletétől — különösen, a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom tapasztalataitól, elsősorban a SzK(b)P tapasztalataitól, különösen pedig a munkásosztály diktatúrájának megszilárdításáért, a szocializmus felépítéséért vívott harcának tapasztalataitól vezérelve, — a harc belső és külföldi feltételeiből indul ki hazánkban, az osztályok közötti konkrét viszonyból társadalmunkban, a munkásosztály céljából az osztályharc e szakaszában, mind hazánkban, mind pedig az egész világon. Mindezekből a körülményekből indul ki Pártunk falusi politikájának, annak a politikának meghatározása alkalmával is, amely — természetesen — alkotó része egész általános vonalának.

Mielőtt rátérnénk az osztályharc kiéleződésének kérdésére falun, a szocializmus hazánkban való építésének jelenlegi szakaszában, mielőtt

rátérnénk a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének kérdésére, rá kell mutatni két elvi momentumra: először arra, hogyan tekintettek a marxizmus-leninizmus klasszikusai az osztályharcra, a hatalomnak a munkásosztály részéről való megszerzése után, és másodszor arra, hogy minden kommunista pártnak, amikor tudományos, marxista-leninista alapon megteremti vonalát, a többi között — végső fokon — a gazdasági helyzetből, azoknak a gazdasági tényezőknek elemzéséből kell kiindulnia, amelyek a fejlődés meghatározott szakaszának bázisát alkotják. Rá kell mutatni erre a két momentumra, mert ezeknek helyes megértése fontos előfeltétele Pártunk mai vonala helyes megértésének, elfogadásának és végrehajtásának, mind egészében, mind pedig e vonal azon részének, amely a falu és a parasztság kérdésére vonatkozik.

Az osztályharc marxista tudománya azokon az elméleti alapokon nyugszik, amelyeket Marx fektetett le:

»...Ami engem illet, nem az én érdemem sem annak felfedezése, hogy osztályok léteznek a jelenkori társadalomban, sem pedig a közöttük folyó harc felfedezése. A polgári történetírók már jóval előttem feltárták ennek az osztályharcnak történelmi fejlődését, a polgári közgazdászok pedig — az osztályok gazdasági anatómiáját. Az új, amit én tettem, a következőknek a bebizonyításából állott: 1) hogy az osztályok létezése csak *a termelés fejlődésének meghatározott történelmi szakaszaihoz* van kötve, 2) hogy az osztályharc szükségszerűen *a proletariátus diktatúrájához* vezet, 3) hogy maga ez a diktatura csak átmenetet képez *minden osztály megsemmisítése és az osztályok nélküli társadalom felé*» (Marx, Weidemeierhez írott levelében, 1852).

Marxnak ezekből a szavaiból két végkövetkeztetést kell levonnunk, amelyek itt, érdekelnek bennünket, a kapitalizmusból a szocializmusba való átmeneti időszakkal kapcsolatban:

először, hogy — mint Marx és Engels mondja a »Kommunista kiáltvány«-ban, — minden eddig létezett társadalmi rendszer (az ökö-zösséget kivéve) történelme osztályharcok történelme volt, s hogy ez a történelem, mint az osztályharc történelme, nem fejeződik be a tökések uralmának megdöntésével és a munkásosztály uralmának megteremtésével, hanem ez és az ilyen »történelem« folytatódik a kapitalizmusból a szocializmusba való átmeneti időszakban is, — hogy az osztályharc tovább tart a kapitalizmusból a szocializmusba való átmeneti időszakban:

másodszor, hogy az osztályharc nemcsak folytatódik, amíg létezik egymással végletes ellentétben álló osztályok, hanem ki is éleződik a kapitalizmusból a szocializmusba való átmeneti időszakban, mert a proletariátus diktatúrája olyan átmenet »*alkotó része*«, amely minden osztály »*megsemmisítése*« felé, nem pedig az osztályok *spontán* elhalálása felé vezet.

Lenin és Sztalin, a többi között, tovább fejlesztették Marx osztályharc-elméletét is az imperializmus és a proletárforradalom időszakában, a szocializmus építésének időszakában, s ezzel gazdagították az osztályharcról, a proletariátus diktatúrájáról, az államról szóló marxista tudománvt a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet időszakában, és az államról szóló tudományt a szocializmusból a kommunizmusba való átmenet időszakában.

»Az osztályok megsemmisítése — mondja Lenin, — hosszú, nehéz,

kitartó *osztályharc* dolga, ami a tőke uralmának megdöntése *után*, a polgári állam szétzúzása *után*, a proletariátus diktatúrájának megteremtése *után nem hal el* (mint ahogy azt a régi szocializmus és a régi szocial-demokrácia sekélyeszű szószólói elképzelték), hanem csak megváltoztatja formáit, sok tekintetben még elkeseredettebbé válva». Lenin: »Üdvözlét a magyar munkásoknak«, Összes művek, XXIV. kötet, 315 oldal).

A marxizmus, mint ismeretes, azt tanítja, hogy az osztályharc anyagi alapját a társadalmi gazdasági viszonyai képezik. »A gazdasági viszonyok képezik a jelenkori osztály- és nemzeti harc anyagi alapját« (Marx: »Bérmunka és tőke«). Ugyanígy ismeretes, hogy az osztályharc politikai harc, s hogy e szerint a politikai eseményeket csak úgy értelmezzük meg, ha végső fokon a gazdasági okok közreműködésére vezetjük vissza azokat.

Marx »Osztályharcok Franciaországban 1848-tól 1850-ig« című művének előszavában Engels azt írja, hogy Marx ebben a művében »kísérelte meg« először, hogy — materialista felfogása alapján, — az adott gazdasági helyzetből kiindulva, megmagyarázza a történelem egy meghatározott szakaszát, hogy felfedezze a belső okozati összefüggést a politikai események és — végső fokon a gazdasági okok között, hogy a politikai eseményeket, végső fokon, a gazdasági okok hatására vezesse vissza.

A kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet időszakának feltételeiben különösen szembetűnő az okozati összefüggés az osztályharc, a politikai események és — végső fokon — a gazdasági okok között. Ennél fogva szükségeszerűen a gazdasági viszonyok és fejlődésük elemzése kébezi az alapját az osztályok közötti viszony, az osztályok magatartása, aktivitása elemzésének — a munkásosztály élcsapata — a kommunista párt politikája iránti viszonyok elemzésének. Ilven elemzésből indult ki Pártunk is, taktikájának meghatározása alkalmával. Lenin szavaitól vezérelve: »Csak az adott társadalom kivétel nélkül minden osztálya közötti kölcsönös viszony teljes összességének tárgyalagos értékelése s e szerint az illető társadalom adott fejlődési fokának és a közöttte és más társadalmak között fennálló kölcsönös viszony értékelése szolgálhat az élharcos osztály helyes taktikájának támaszpontjával.« (Lenin: »Karl Marx«).

Ilven Leninista alapon épült ki Pártunk mai vonala is. A gazdasági viszonyok ilyen elemzése rejlik a parasztság iránti mai politikánk alapjában a munkásosztály és a dolgozó parasztság közötti szövetség kiépítése taktikájának alapjában is.

A munkásosztály és a dolgozó parasztság közötti szövetségnek a szocializmus felépítéséért folyó harc mai szakaszában megvan a határozott osztály célja is, ez pedig: harc a kapitalista elemek ellen, olyan harc, amely a szocializmusnak a kapitalista elemek feletti szövelmére számít.

Ezzel kapcsolatban Pártunk programjában ez áll:

»A Párt ebben a szakaszban harcol a szocialista társadalom felépítéséért, amely megvalósul:

1. a népgazdaság szocialista szektorának mindenirányú erősítésével és további fejlesztésével, az állami és szövetkezeti tulajdon formájában;

2. a munkásosztály és a dolgozó parasztság, valamint az összes dolgozó tömegek szövetségének erősítésével, és e szövetségre támaszkodva általános harccal a kapitalista elemek felszámolásáért, gondot

fordítva ezzel kapcsolatban arra, hogy ez a harc összhangban álljon népgazdaságunk szocialista szektora erejének és szervező képességének egyidejű növekedésével.

A munkásosztály, a dolgozó parasztság és többi dolgozó tömegek szövetségének fennállása e szerint nem zárja ki nálunk az osztályharc kiéleződését a szocializmus építésének jelenlegi szakaszában, a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet időszakában, hanem — ellenkezőleg — feltételezi ezt a kiéleződést.

Hogy a dolog világosabb legyen, idézzük a következő részt Lenin »A »baloldaliság«, a kommunizmus gyermekbetegsége« című könyvéből: »A proletariátus diktatúrája az új osztály legnyíltabb és legkíméletlenebb háborúja az erősebb ellenség, a burzsoázia ellen, amelynek ellenállása megtízszereződik uralmának megdöntése után (akárcsak egy államban is), és amelynek ereje nemcsak a nemzetközi kapitalizmus erejében, a burzsoázia nemzetközi kapcsolatainak erejében és szilárdságában rejlik, hanem a megszokottság hatalmában, s a kistermelés erejében is. Mert kistermelés, sajnos, még nagyon de nagyon sok maradt a világon, a kistermelés pedig szakadatlanul, naponként és óránként, spontánul és tömeges méretekben szüli a kapitalizmust és a burzsoáziát.«

Vajjon Leninnek ezek a gondolatai érvényesek-e ma is és számunkra is, tekintettel arra, hogy más feltételek között építjük a szocializmust? Mindenképpen érvényesek. Érvényesek, mert nálunk »megdőlt« a tőkésosztály uralma, mert »nagyon, de nagyon sok« kistermelés létezik. Ami pedig a »proletariátus diktatúráját« illeti, úgy vélem, hogy ez a kérdés is világos, mert a JKP programjában ez áll: »A munkásosztály vezető szerepe a népiuralomban biztosítja, hogy a népiuralomban megvannak a *proletariátus diktatúrájának* azok az alapvető jellegzetességei, amelyek az ország szocialista fejlődését biztosítják, ezek pedig a következők: ez az uralom le tudja törni a kizsákmányolóknak ellenállását; ez az uralom alkalmas arra, hogy megszervezze a szocializmus építését; ez az uralom a legalkalmasabb arra, hogy a szocializmus építéséért folyó harcban egyesítse a dolgozó nép legszélesebb tömegeit«. (Kiemelés — B. N.-től).

Különösen fontos számunkra Leninnek az a megállapítása, hogy az uralomtól megfosztott burzsoázia ereje a *szokás* hatalmában, a *kistermelés* erejében rejlik. Fontos azért, mert épen a »szokás hatalmában«, a »kistermelés erejében« találhatunk magyarázatot a még fennmaradt, s megújuló burzsoázia új erőinek *új forrásaira*, az osztályharc kiéleződésére hazánkban a kapitalizmusból a szocializmusba való átmeneti időszakban. Ez azt jelenti, hogy hazánk munkásosztálya ebben az időszakban heves osztályharcot vív, és kell is vívnia, a burzsoázia még fennmaradt része ellen, és pedig nem az »elhalás« feltételei között, hanem az osztályharc kiéleződésének feltételei között, s hogy ez a harc mindaddig tart, míg csak fel nem számoljuk a kapitalista elemeket. Azt jelenti ez továbbá, hogy a kapitalista elemek teljes felszámolása csakis a kisáru-termelés kiküszöbölésével, és annak az állami és szövetkezeti alapon álló szocialista nagygazdasággal való felcserélésével lehetséges. Ez végül azt jelenti, hogy a munkásosztály és a kisbirtokos osztály (dolgozó parasztság és más kisbirtokos dolgozó tömegek) közötti szövetség éppen az ellen irányul, ami magából ebből az osztályból születik, — a burzsoázia ellen.

E szerint, az osztályharc kiéleződése nem a munkásosztály és a kistermelő osztályok közötti osztályharc vonalán történik, hanem a kis-

termelők osztályával szövetségben álló munkásosztálynak a kizsákmányoló osztály, a burzsoázia elleni harca vonalán, mert a kapitalizmusból a szocializmusba való átmeneti időszakban erősödik a hanyatló kizsákmányolóknak a születő és erősödő szocializmussal szembeni ellenállása. Lenin azt mondja: »Ellenállásuk energiája (a kizsákmányolóké — B. N.) éppen vereségük folytán növekedett százszorosán és ezerszeresen«. (Lenin: »Közgazdaság és politika a proletáriórtus diktatúrájának korszakában«).

Ma nálunk kiéleződik az osztályharc mind falun, mind pedig a városban. Természetesen az osztályharcnak ez a kiéleződése, formáit és méreteit tekintve nem egyforma a városban és a falun. A városban a kiéleződés kisebb méretű és más formájú, mint falun. A városban nagy szocialista iparral rendelkezünk, falun viszont még nincsenek olyan mértékben nagy szocialista gazdaságaink, mint a városban. A többi ténnyel nem is beszélve, ennek a falusi és városi szocialista gazdaság helyzete közötti különbségnek kétségtelenül döntő szerepe van az osztályharc kiéleződésének különböző méretei és formái szempontjából.

Pártunk mai vonala a következő: a kapitalista maradványok felszámolása a városban, — és a kapitalista elemek korlátozása és visszaszorítása falun. *Maguknak* a kapitalizmus maradványainak felszámolása a városban — jelenlegi feltételeink között — lehetetlen, hogy ne az osztályharc kiéleződésének jegyében történjen, tekintet nélkül arra, hogy mondjuk bármily kisfokú is ez a kiéleződés. A marxizmus-leninizmusnak ez a törvénye, az osztályharcnak ez a törvénye nálunk még mindig érvényes a városban is, a fejlődésnek ebben a szakaszában. Érvényes már csak azért is, mert az osztályharc »lohadása« a mai történelmi feltételek között nálunk a népiuralom erősödésén át történhet, a népiuralom erősödése pedig a demokrácia szüntelen kiszélesedését jelzi a dolgozó tömegekre, a kizsákmányoló irányzatok szakadatlan megsemmisítésével, a kapitalizmus városi maradványainak felszámolásával.

Arra vonatkozóan, hogy jelenlegi körülményeink között a városban is kiéleződik az osztályharc, mindazok rendszabályok után is, amelyeket néphatóságaink fogantatosítottak a burzsoáziával szemben, bizonyíték saját gyakorlatunk és, Vajon az ütérek jelenléte, akik időszakonként magvon tevékenyek, nem a kiéleződést fejezi-e ki, nem pedig a városi osztályharc gyengülését? Vajon a szocialista vagyon iránti gondatlanság, a visszaélések, lopások és hasonlók nem a kizsákmányoló osztály tevékenységének jelei-e, amely hanyatlók, és amely időről-időre ilyen vagy olyan formában, ilyen vagy olyan méretben kiélezi gonosztevői ténykedését a szocialista társadalom ellen, amely épül és szilárdul? Vajon a szabotázs és kártevés, habár ritka esetei, nem bizonyítják-e világosan a belföldi burzsoázia és az imperializmus ügynökei osztályténykedésének létezését és kiéleződését a szocializmus ellen, amely gyors iramban épül hazánkban? Mindezek kétségtelenül olyan jelenségek amelyek bizonyítják Pártunk helyes politikáját, amely abból a tényből indul ki, hogy az osztályharc az átmeneti időszakban a városban is kiéleződik.

Az osztályharc és annak kiéleződése a városban nem szűnik meg azzal, ha csak a városban számoljuk fel a kapitalizmus maradványait.

Valamivel hosszabban foglalkoznánk az osztályharc kiéleződésének kérdésével falun az átmeneti időszaknak ebben a szakaszában, illetve a szocializmus építésének ebben a szakaszában.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban röviden megvizsgáljuk, először, hogyan vetődik fel ma a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövet-

ségének kérdése, és másodsor, milyenek az osztályharc falun való kiéleződésének mai formái és mai jellege.

Mint ismeretes, a népfelszabadító harc egyik vívmánva a munkásosztály és a dolgozó parasztság között megvalósult megegyezés és szilárd szövetség. Közvetlenül a háború utáni időszakban, valamint most is, a szocializmus építésének időszakában, Pártunk politikája a falun a munkásosztály és a dolgozó parasztság megegyezésének, szövetségének megszilárdítása. Ez a politika a proletariátus szövetségének marxista felfogásán alapul, a forradalom egyes időszakaiban, amely felfogás kiállta a próbát és megerősítést nyert a Nagy Októberi Szocialista Forradalomban, a szocializmus építésének időszakában a Szovjet Szövetségben, a mi népi forradalmunk folyamán és más népek népi forradalmi mozgalmában, amelyeknek élén a munkásosztály állt, a kommunista párt vezetésével.

Bármennyire is világos a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetsége erősítésének feladata, ki kell emelni, hogy ez nem az egész parasztsággal való szövetség, hanem csak annak dolgozó részével, vagyis a kapitalista elemek, elsősorban a kulákok nélkül. Sőt mi több, a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének éppen a falusi kapitalista elemek elleni harc a célja, ami harcot jelent a középparasztságból születő kapitalista elemek ellen is. E szerint ezt a szövetséget csak akkor lehetséges fenntartani és megszilárdítani, ha a kapitalista elemek elleni szüntelen harc útján valósul meg. Ezenkívül szemelőtt kell tartani azt is, hogy a dolgozó parasztság kispolgári osztály, amely két részből áll: a szegényparasztokból, akik a munkásosztály szilárd támaszpontjai a falusi burzsoázia elleni harcában, és a középparasztokból, akik gazdasági helyzetüknél fogva végső fokon semleges és ingadozó álláspontot foglalnak el bizonyos alkalmakkor és bizonyos feltételek között, a proletariátus osztálycéljai iránt.

Ezért Lenin a munkásosztály és dolgozó parasztság szövetsége megvalósításának, megőrzésének és erősítésének elengedhetlen feltételeként tűzi ki, hogy a Pártnak — e feladat megvalósításában — egyidejűleg és szüntelenül »hármass« feladatot kell végeznie, amely így hangzik: »a) *támaszkodj* a falusi szegényekre, b) *szervezd a megegyezést* a középparaszttal, c) egy pillanatra se szüntesd be a *harcot* a kulák ellen.« (Sztalin: »Lenin és a középparaszttal való szövetség kérdése«).

Egész falusi gazdasági politikánk világosan mutatja, hogy Pártunk mindig ilyen leninista megkülönböztetéssel közeledett a szegény- és középparaszthoz, s mindig ilyen leninista álláspontot foglalt el a kizsákmányoló kapitalista elemekkel, elsősorban pedig a kulákokkal szemben. A parasztság kérdésének ez a leninista felvetése az átmeneti időszakban kifejezésre jut adórendszerünkben, hitel-rendszerünkben, a földműves termékek felvásárlásának intézkedéseiben, szervekezeti politikánkban stb. Nyilvánvaló, hogy a mindennapos gyakorlat megerősíti Pártunk ilyen falusi politikájának helyességét.

Engels ugyanilyen differenciáló módon közelített a parasztsághoz. A falusi szegényekben a proletariátus szilárd támaszát látta, a középparasztookban ingadozó szövetségest, a gazdag nagyparasztookban pedig kapitalista elemeket, akik ellen a proletariátusnak meg kell szerveznie a földnélkülieket és a falusi szegénységet. Nagyon érdekes, hogy Engels azzal hozta kapcsolatba a középparasztoke egyes csoportjainak ingadozását, hogy olyan környezetben élnek-e, ahol a szegényparasztoke vannak túlsúlyban, vagy olyan környezetben, ahol a nagyparasztoke van-

nak túlsúlyban. Az első esetben, Engels szerint, álláspontjuk közeledik a szegényparasztnak álláspontjához, a másik esetben pedig — a zsirosparasztnak álláspontjához.

»Ahol a középparaszt szegényparasztnak között él, ott — érdekeit és nézeteit tekintve, — egyáltalán nem különbözik tőlük lényegesen. Saját tapasztalatának meg kell mutatnia, hány hozzá hasonló került már a kisparasztnak soraiba. Ott azonban ahol a közép- és zsirosparasztok vannak túlsúlyban, s ahol a gazdaság vezetése mindenütt megköveteli napszámosok és napszámosnők segítségét, egészen másképp áll a dolog. A munkás párt természetesen mindenekelőtt a bérmunkások mellett köteles kiállni...« (Engels: »A parasztkérdés Franciaországban és Németországban«).

Bizonyos, hogy párt- és állami munkásaink saját tapasztalatukból megbizonyosodtak Engels ez igazságának erejéről. Vissza kell emlékezni például arra, hogy 1946—1947-ben valamivel másképpen történt a gabonaneműek felvásárlása Vajdaságban, mint Szerbia más részeiben. Ez a tév azonban semmivel sem változtatja meg a középparaszttal való szövetségre irányuló politikánk helyességét, ami a lenini tanítás szellemében valósul meg. A fenti megállapítás annak a környezetnek jelentőségéről, amelyben a középparaszt él, csupán a középparaszt osztálytulajdonságaira vonatkozó marxista tételek szemléltetéséül szolgál, amit figyelmebe kell vennünk az osztályharc kiéleződésének mai időszakában, ha azt akarjuk, hogy a középparaszttal való szövetség megszilárduljon, és biztosítsuk a szocializmus teljes győzelmét a kapitalizmus maradványai felett — általában, és a falusi kapitalista elemek felett — külön is. S maga a tapasztalat arra készteti párt- és állami munkásainkat, hogy ebből a jelenségből levonják a gyakorlati következtetéseket is.

De térjünk vissza azokra a feladatokra, amelyek a parasztsággal való szövetség megvalósítása »hármasként« feladatának lenini szövegezéséből erednek, amely falusi politikánk lényege, és amely hatalmas eszmei vezérfonal az osztályharc falusi kiéleződésével kapcsolatban.

Az első feladat, amint az Lenin és Sztalin tanáiból következik, hogy a munkáosztály támaszkodjon a falusi szegénységre.

»Az ilyen szövetség nem lehet szilárd a falusi szegénység, mint a munkáosztály falusi támaszpontjának megszervezése nélkül« (Sztalin: »A gabonafronton«).

Ha a legrövidebben kívánjuk megszövegezni az országunkban ma a szegényparaszt és a munkáosztály között fenálló valóságos viszonyt, ezt úgy tehetjük meg, ha azt mondjuk, hogy nincs olyan feladat, nincs olyan gazdasági intézkedés, amit a népiuralom a szegényparasztnak elé kíván, hogy azt a szegényparasztnak ne támogathatná, ne fogadná el és ne hajtana végre.

Ha a népiuralom már ma elegendő mennyiségű szerszámot és termelőeszközt bocsáthatna a szegényparasztnak rendelkezésére, kétségtelen, hogy azok »tömegesen« lépnének a nagy szövetkezeti szocialista gazdaságok létesítésének útjára. Ez magából a szegényparasztnak gazdasági helyzetéből, abból a várakozásukból ered, hogy a népi állam megmenti őket a nyomorúságtól, a kapitalizmusnak ettől a súlyos örökségétől, valamint magából abból a tényből, hogy a népi állam már most anyagiilag támogatja őket, amennyire csak teheti.

Ezért Pártunk beszervezi a szegényparasztnak a pártszervezetekbe, a pártönkivüli tömegszervezetekbe, mint falusi támaszait.

Az első feladattal párhuzamosan merül fel a *második*: megegyezni a középparaszttal, megkötni és erősíteni a szilárd szövetséget a középparaszttal.

Ma nálunk szilárd szövetség áll fenn a munkásosztály és a középparaszt között. Ma fontos, hogy a középparasztnak milyen viszonyban vannak Pártunk közvetlen feladataival a falun. A középparasztok és szegényparasztok között fennálló, a kollektivizálással kapcsolatos bizonyos különbségek ideiglenesek, a szövetség a Párt mai vonalának alapján valósul meg, de a szocializmus zászlaja alatt. S e szövetség éppen azért valósítható meg, mert konkrétan, Pártunk mai falusi politikája iránti viszonyából indulunk el a középparaszt felé, s ez alkalommal a középparasztnak mint a munkásosztály szövetségeseének marxista értékeléséből indulunk ki és kell is kiindulnunk.

A marxizmus arra tanít, hogy a középparaszt gazdasági helyzeténél és társadalmi helyzeténél fogva, egyrésztől pedig a gazdag parasztok, kulákok között van. A középparaszt főleg azzal kerül közelebb a falusi proletárhoz és félproletárhoz, hogy nem vesz igénybe idegen munkaerőt, a kulákhhoz pedig a miatt kerül közelebb, mert olyan mértékben rendelkezik szerszámokkal és termelőeszközökkel, hogy nagyjából »addig nyújtózkodik, ameddig a takarója ér». A középparaszt közelebb kerül a falusi proletárhoz és félproletárhoz, mert a középparasztnak egy része (főleg a kapitalizmus alatt) tönkremegy és a falusi szegénység soraiba kerül, de közelebb kerül a kulákhhoz is, mert egyesek közülük kulákok lesznek (a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet idején is).

Lenin azt mondja: »... a parasztság mint minden kispolgárság általában, a proletariátus diktatúrája idején is semleges középútat foglal el...« (Lenin: »Gazdasági élet és politika a proletariátus diktatúrájának korszakában.«)

A középparaszt gazdasága nem kapitalista, de nem is szocialista jellegű. Ez kisárútermelő gazdaság a szocializmus és a kapitalizmus válaszütián, — mondja Sztalin elvtárs.

A parasztság »az utolsó kapitalista osztály« — mondja Lenin. Magában a parasztságban (a középparasztságban) nincs kapitalista, de ő maga »az utolsó kapitalista osztály« azért, mert kisárútermelő gazdaságának alapján, az adott társadalmi feltételek között kapitalisták születnek, megújul a kapitalizmus. Mindez idézi elő a középparaszt ingadozó helyzetét.

Ez a középparasztra vonatkozó marxista tétel.

Azonban teljesen értelmetlen, nem marxista volna, ha a marxizmusnak ezt a középparasztra vonatkozó tételét úgy értelmeznénk, mint annak állítását, hogy a középparaszt ingadozása a kulák iránti állandó és változatlan ragaszkodását, vagy azt jelenti, hogy gyakrabban hajlik a kulák felé, mint a munkásosztály felé, vagy passzív, semleges a kulák iránti jóindulatú álláspontját jelzi. Ez a felfogás ennek a középparasztra vonatkozó fontos marxista tételnek közönséges eltorzítását jelentené.

A dolog lényegében egészen másképp áll. A középparaszt ingadozására vonatkozó marxista tétel csak annak lehetőségét jelenti, hogy a középparaszt együtt haladjon a kulákkal, hogy támogassa a kulákokat, ez a marxista tétel azonban egyánkor és mindenekelőtt jelzi a munkásosztály szövetségének lehetőségét is a paraszttal. A Párt jel-szava, mint a munkásosztálynak a parasztsággal (középparaszttal) való szilárd szövetségére vonatkozóan az átmeneti időszakban, — nemcsak

abszolút és feltétlen szükségességét jelzi ennek a szövetségnek, hanem abszolút megvalósíthatóságát is.

E szövetség megvalósíthatósága reális, mint azt gyakorlatunk is bizonyítja, először azért, mert a középparasztoknak és keserű tapasztalataik vannak a burzsoáziával, annak uralma idejéből, s így nem várják tőle, hogy feljavítja helyzetüket, és másodszor azért, mert már mindiárt a burzsoázia uralmának megdöntése után javul a középparaszt politikai (és nemzeti) és gazdasági helyzete is, s mert a dolgozó nép uralma élén a munkásosztállyal, olyat ígér a középparasztoknak, ami megvalósítható. A népiuralom rámutat arra az útra, amelyen az ő segítségével el kell indulnia, ha maga is meggyőződik arról, hogy az az út, a nagy szövetkezeti gazdaságok útja az egyedüli kiút az elmaradottságból, amelyben a kapitalizmus hagyta.

Ahhoz pedig, hogy megszilárduljon a szövetség a középparaszttal (akkor, amikor létrejön) megegyezésre kell vele törekedni a konkrét mindennapos kérdésekben, — más szóval — gondot kell fordítani a középparaszt mindennapos érdekeire, számolni kell azval, hogy — a kapitalizmus maradványai elleni harc egyes szakaszaiban, a szocializmus építésének egyes szakaszaiban — milyen messze hajlandó követni a munkásosztályt. Egyszerővel figyelmet kell fordítani a középparaszt kis-árútermelő gazdaságának jellegére, amelyből ingadozása ered, segíteni kell egyéni gazdaságát, s időt és lehetőséget kell adni számára, hogy meggyőződjön a nagy szocialista szövetkezeti gazdaság előnyeiről.

E szerint a középparaszt ingadozására vonatkozó marxista tételnek egyebek között megvan az a mély értelme is, hogy e tétel alapján határozunk meg a középparasztal való egyezkedés és megegyezés módját és dinamikáját, a munkásosztály és a dolgozó parasztság szilárd szövetsége megteremtésének módját, amely parasztságnak az alantömegeit a középparasztok képezik. Ha ezt nem tartjuk szem előtt, akkor vulgárizmusba, a középparaszt ingadozására vonatkozó marxista tétel profanizálásába esünk.

Hazánkban a dolgozó parasztság, amelynek alantömegeit a középparasztok alkotják, szilárd szövetségben van a munkásosztállyal, amelylyel a Népfrontban egyesült. Ez a szövetség Pártunk a dolgozó parasztság iránti helyes politikájának, annak a politikának köszönhetően valósult meg, amely gondot visel a dolgozó parasztság érdekeiről, amely védelmezi és támogatja a dolgozó parasztságot, de amely a dolgozó parasztságra is meghatározott kötelezettségeket ró a munkásosztály iránt. A dolgozó parasztság eleget tesz ezeknek a kötelezettségeinek és ezzel maga részéről hozzájárul a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének megszilárdításához. Ez a politika a dolgozó parasztság problémájának konkrét marxista megoldását jelzi.

Néni forradalmunk fejlődésének egyik fontos sajátossága abban áll, hogy a munkásosztály és a dolgozó parasztság közötti szövetség a burzsoázia ellenes, kizsákmányoló uralma ellen vívott háború előtti közös harcuk, a népfelszabadító háború folyamán a megszállók és árulók elleni, a háború után pedig az áruló burzsoázia elleni közös harcuk útján valósult meg. Hazánk munkásosztályának és dolgozó parasztságának ez a közös harca, a JKP vezetése alatt, bizonyos értelemben történelmi jelleget adott a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének.

A középparasztokkal való megegyezésnek megvan a maga másik oldala is. Annak feltétele, hogy ez a megegyezés fennmaradjon és megerősödjön, először is az, hogy a dolgozó nép uralmának erősítését szolgálja, élén a munkásosztállyal, a Kommunista Párt vezetése alatt, má-

sodszor az, hogy a szocializmus építésének érdekeit szolgálja, hogy erősítse a szocializmust a kapitalista elemek elleni harcban.

Ezért az első és második feladattal elválaszthatatlanul összefügg a harmadik feladat is: — egy pillanatra se szüntetni be a harcot a falusi kizsákmányoló, a kulák ellen.

Sztalin elvtárs ezt mondja:

»Nem érteni meg a falusi kulák-gazdaságok jelentőségét, nem érteni meg, hogy a kulák szerepe falun százszor nagyobb mint a kapitalista szerepe a városi iparban, — ez annyi jelent mint eszünket veszteni, szakítani a leninizmussal, átszökni a munkásosztály ellenségeinek oldalára.« (Sztalin: »A gabonafronton«).

Ily módon, a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének erősítése csak akkor lehetséges, ha állandóan és egyidejűleg teljesítjük Lenin e megszervezésének mindhárom részét, a dolgozó parasztsággal való szövetségre vonatkozóan, a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet idején.

Pártunknak a dolgozó parasztság iránti politikája a szocializmus építésének ebben az időszakában az egyéni kis- és középparaszt gazdaságok támogatása, és a dolgozó parasztság támogatása, hogy minél tömegesebben lépjen a mezőgazdasági szervezetek útjára.

Sztalin elvtárs még 1928-ban ezt írta:

»Mi nem segíthetjük, és nem szabad segítenünk az egyéni kulák nagygazdaságot; De segíthetjük, és kell is segítenünk az egyéni kis- és középparaszt gazdaságot, emelve jövedelmét, és bevonva a kooperatív szervezet kerékvágásába« (Sztalin: »A gabonafronton«).

Pártunknak az egyéni kis- és középparaszt gazdaságok támogatása kérdésével kapcsolatos, e lenini-sztalini elven alapuló politikája egyidejűleg két feladatot old meg: először, ezáltal növekedik a parasztgazdaságok termelékenysége, és következképpen könnyebbé (és lehetővé) válik az iparosítás és villamosítás, és másodszor, ezáltal a legalkalmasabb és leggyorsabb módon létrejön az alap a szocializmusnak a kapitalista elemek feletti végső győzelmére, a nagy szervezetelt gazdaságoknak a kulák-gazdaságok feletti győzelmére.

»A kolhózik elválaszthatatlan alkotó részei a szervezetelt tervnek általában, — mondja Sztalin elvtárs, — s Lenin szervezetelt tervének külön is. . . Ezzel magyarázható a többi között az a tény, hogy a kolhózik nálunk csak az értékesítő és beszerző szervezetelés fejlődésének és erősödésének eredményeként kezdtek létrejönni és fejlődni« (Sztalin: »A gabonafronton«).

Esetleg felmerülhet ilyen kérdés is: vajjon a kapitalizmusból a szocializmusba való átmeneti időszaknak ebben a szakaszában a falusi kapitalista elemek, — amelyek szakadatlanul, óránként, tömeges méretekben születnek a kisárútermelő parasztgazdaságok alapján, — meg erősödnek-e annyira, hogy veszélyeztetik a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet következő utolsó szakaszának megvalósítását, vagy — más szóval, — vajjon az osztályharc kiéleződése a szocializmus építésének ebben a szakaszában azt jelenti-e, hogy a kapitalista elemek erősödnek, és a szocializmus fölé kerekednek?

Nem, ezt nem jelenti. Éppen ellenkezőleg, a Párt politikája az osztályharcnak ebben a szakaszában arra épül, hogy ennek a szakasznak a végén (valamint egész folyamán is) a munkásosztályra és a dolgozó tömegekre sokkal kedvezőbb legyen a szocializmus és a kapitalista elemek közötti relatív erőviszony.

A szocializmus építésének ebben a szakaszában nálunk a Pártnak a

falusi kapitalista elemek iránti politikája (s ezzel a népiuralom politikája is) a kapitalista elemek korlátozásának és visszaszorításának politikáját jelenti. (Szem előtt kell tartani, hogy Sztalin elvtárs a kapitalista elemek »visszaszorítását«, — ami a kulákok mint osztály kizsákmányoló törekvéseinek korlátozására szorítkozik, mert csak egyéneket és csoportokat számolunk fel ebből az osztályból, — megkülönbözteti az egész kulákságnak, mint osztálynak a felszámolásától).

A kapitalizmus falusi maradványai elleni ilyen politika, helyesen végrehajtva, biztosítja a szocializmus viszonylagos erősödését és a falusi kapitalista elemek viszonylagos feilődését.

A kapitalista elemek kizsákmányoló irányzatainak korlátozására irányuló szakasz végén, és közvetlenül az előtt, hogy áttértek volna a kulákság, mint osztály teljes felszámolásának szakaszára a Szovjet Szövetségben, 1929 áprilisában Sztalin elvtárs azt mondta, hogy »a szocializmus gyorsabban nő mint a kapitalista elemek, hogy ennél fogva a kapitalista elemek relatív jelentősége csökken, és éppen azért mert a kapitalista elemek relatív jelentősége csökken, a kapitalista elemek érzik a halálos veszélyt, és fokozzák ellenállásukat.« (Sztalin: »A jobboldali elhajlás a SzK(b)P-ben«).

Más szóval:

»A hanyatló osztályok nem azért szállnak szembe velünk, mert erősebbekké váltak nálunk, hanem azért, mert a szocializmus gyorsabban nő mint ők s ők gyengébbekké válnak nálunk« (Sztalin: »A jobboldali elhajlás a SzK(b)P-ben«).

A falusi kapitalista elemek nem erősödhetnek gyorsabban a szocializmusnál azért sem, mert a burzsoázia hatalmának megdöntésén kívül, a gyáripár, a bankok, a közlekedés stb. államosításán kívül, maga a kapitalista elemek növekedése, s maga a parasztság differenciálódása is lassabban halad, mint a burzsoázia uralma idején. Ime, mit mond erről Sztalin elvtárs:

»A differenciálódás nem érheti el az előbbi méreteket, a középparasztság továbbra is a parasztság alap-tömege marad, s a kulák nem szerezheti meg újra régebbi hatalmát, már azért sem, mert mi a földet államosítottuk, forgalmon kívül helyeztük, mert kereskedelmi, hitel-, adó- és szövetkezeti politikánk arra irányul, hogy korlátozza a kulákság kizsákmányoló törekvéseit, hogy felemelje a parasztság legszélesebb tömegeinek jólétét, s hogy kiegyenlítse falun a végleteket.« (Sztalin: »A leninizmus kérdéseiről«).

Sztalin elvtársnak ezeket a szavait alkalmazhatjuk a mi körülményeinkre. Mi igaz, nem államosítottuk a földet, ami mindenképpen komoly különbség. De tekintettel arra, hogy ez alkalommal a föld forgalmának korlátozásán van a hangsúly, mi pedig az agrárreformmal csökkentettük a kulák földbirtokát, a föld forgalmát pedig korlátoztuk és minimumra szorítottuk, — így ezeknek az intézkedéseknek fogamatossítása nálunk, valamint a többi intézkedésnek a fogamatossítása, amelyeket fentebb felsorol Sztalin elvtárs, lehetővé teszi, hogy összehasonlítást tegyünk a mi falvainkban ma lezajló differenciálódás között a kapitalista elemek korlátozására és visszaszorítására irányuló politika időszakában.

Milyen alapon történik hát az osztályharc kiéleződése, ha a falusi kizsákmányoló elemek, és elsősorban a kulákok gyengülnek a szocializmushoz viszonyítva, amely erősödik?

Ime mit mond erről Sztalin elvtárs:

»Nekik pedig (a kapitalista elemeknek — B.N.) jelenleg még lehe-

tőségük van arra, hogy fokozzák ellenállásukat, nemcsak azért, mert a nemzetközi kapitalizmus támogatja őket, hanem azért is, mert tekintet nélkül relatív jelentőségük csökkenésére a szocializmus növekedéséhez viszonyítva, abszolút értelemben mégis növekednek a kapitalista elemek, s ez bizonyos lehetőséget nyújt nekik erőgyűjtésre, hogy ellenállást nyújthassanak a szocializmus növekedésével szemben. Éppen ezen az alapon keletkezik, *a fejlődés jelenlegi stádiumában*, az erőviszony *jelenlegi feltételei* között, az osztályharc kiéleződése és a városi és falusi kapitalista elemek ellenállásának erősödése» (Sztalin: »A jobboldali elhárítás a SzK(b)P-ben«).

Kétségtelenül, Sztalin elvtársnak ez az állítása is teljes mértékben alkalmazható a mi *fejlődésünk jelenlegi stádiumára*, a mi erőviszonyunk *jelenlegi feltételeire*. Alkalmazható pedig azért, mert az a tény, hogy a szocializmus gyorsabban nő a kapitalista elemeknél (amelyek a szocialista elemek növekedéséhez mérve viszonylagosan gyengülnek), még nem jelenti azt, hogy a fejlődés *jelenlegi szakaszában* — a kapitalista elemek korlátozásának és visszaszorításának jelszava alatt — felszámoljuk a falusi kapitalista elemeket. Ellenkezőleg, ők maguk megmaradnak, és csupán kiszármányoló irányzatuk szűkül s ezen az alapon a kiszármányolók egyes csoportjait számoljuk fel, amelyek nem bírják ki korlátozó intézkedéseinket. Továbbá, ez az állítás alkalmazható a mi feltételeinkre azért is, mert a falusi differenciálódás lecsökkent méreteire, a kapitalista elemek növekedésének lecsökkent méreteire vonatkozó megállapításunk még nem jelenti azt, hogy a *jelenlegi feltételek* között egyáltalán nem történik a falun differenciálódás, egyáltalán nem nőnek a kapitalista elemek; ez a megállapítás csak azt jelenti, hogy a folyamat megnehezült és csökkent.

A szocializmus építésének ebben a szakaszában tehát megmaradnak a kapitalista elemek, de valóban »korlátozottan«, egyesek pedig »kiszorítottan« is. Mindez együttesen a falusi kapitalista elemek *abszolút növekedését* jelenti, de egyidejűleg viszonylagos (a szocializmus növekedéséhez mérve) gyengüléseket is. Akkor tehát világos, mi okból és miért éleződik ki falun az osztályharc.

Annál élesebben vetődik fel a feladat, amelyet Pártunk Programja határozott meg, a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetsége erősítésének feladata, éppen olyan »hármass« feladat, amilyent Lenin szervezése tartalmaz a munkásosztály és a parasztság szövetségével kapcsolatban a szocializmus építésének időszakában.

A szocializmus építésének mai szakaszában hazánkban az osztályharc kiéleződik. Vajon ez azt jelenti-e, hogy a munkásosztálynak ki kell éleznie az osztályharcot falun?

Pártunk falusi politikája ebben a szakaszban, mint láttuk, a kapitalista elemek korlátozása és visszaszorítása. A Párt és a népuralom intézkedései ebből a politikából következnek, erre a politikára vezethetők vissza. Ez a politika részünkről és számunkra, azt a keretet is jelenti, amelyben az osztályharc lezajlik. Vajon a jelenlegi szakaszban érdekünk-e, hogy ez a keret szétpattanjon, hogy az osztályharc kiéleződése a mi kárunkra történjék? Mindenképpen az osztályharc ilyen kiéleződése ellen vagyunk.

Az az állítás, hogy ebben a szakaszban kiéleződik az osztályharc, semmiképpen sem jelenti azt, hogy nekünk érdekünk, hogy kívánjuk, hogy az osztályharc kártevő, banditaszerű, felkelési jellegű formákat öltjön az osztályellenesség, a kulákok részéről. Az osztályharc e szakaszbeli kiéleződésére vonatkozó marxista tétel megvilágítja számunkra a mai osz-

tályviszonyokat és az osztályharc fejlődésének mai útját felfegyverez bennünket arra, hogy — a kapitalista elemek korlátozására és visszaszorítására irányuló kitartó harc útján, nem pedig az osztályharc elfojtása útján — lehetetlenné tegyük az osztályharc kiélezését az osztályellenség részéről. E szerint ebben a szakaszban nem a miénk a kezdeményezés az osztályharc kiélezésére, az osztályellenségek a kezdeményezők. Nem a mi kezdeményezésünk ez még akkor sem amikor arra kényszerülünk, hogy megtorló, erőteljes rendszabályokkal elfojtsuk az osztályharc olyan kiélezését, mint amilyen az osztályellenség káros tevékenysége, banditizmusa, szabotázsja stb. Mi nem veszük át a kezdeményezést az osztályharc kiélezésére akkor sem, amikor enyhébb formákban jelentkeznek, amilyen például az, hogy az osztályellenség megszegi vagy nem tartja be a hatóságok különféle gazdasági és egyéb előírásait. Sőt ekkor gyakran inkább gazdasági, mintsem adminisztratív intézkedésekhez kell nyúlunk, elfojtva az ilyen természetű ellenállást is, ami szintén az osztályharc kiélezésének kifejezése a falusi kizsákmánvó elemek részéről. Mindezekben az esetekben az osztályellenségek a kezdeményezői az osztályharc kiélezésének, a mi megtorló és egyéb intézkedéseink pedig, amelyek természetesen magunkon viselik osztályunk jellegét, csupán válaszok az ő népelleses és ellenforradalmi munkáinkra. Így áll tehát a dolog, ha az osztályharc többé-kevésbé álcázott formáiról és kiéleződéséről van szó.

De ugyanígy áll a dolog akkor is, ha az osztályharcnak olyan nyílt formáiról van szó, amilyen a proletár bért munkások és a kulákok közötti osztályharc.

»A mi feladatunk abban áll, hogy megszervezzük a szegények harcát, s hogy vezessük ezt a harcot a kulákság ellen« (Sztalin művei, VII. kötet, 180 oldal). Ez azonban nem jelenti azt — mondja Sztalin elvtárs, — hogy mi ezzel kiélezzük az osztályharcot. »Az osztályharc kiélezése nemcsak a harc megszervezését és vezetését jelzi. Ezzel egyúttal jelzi az osztályharc mesterséges felidézését és szándékos szítását. Vajon ezek a mesterséges intézkedések szükségesek-e most, amikor rendelkezünk a proletariátus diktatúrájával, s amikor a párt- és szakszervezeti szervezetek tökéletesen szabadon működnek nálunk? Természetes, hogy nem: szükségesek« (Sztalin, ugyanazon a helyen).

E szerint mi ma a népi állam, mint a dolgozó tömegek eszköze útján, a munkáosztállyal az élen, a párt- és pártionkivüli szervezetek útján szervezzük és folytatjuk az osztályharcot, éspedig a Párt mai vonalának alapján és keretében folytatjuk. Ez a harc élesebb vagy enyhébb formákban folyhat le, de ez, a mi részünkről, semmi esetre sem jelenti az osztályharc kiélezését. Az osztályharc kiélezése, a mi részünkről, a párt-vonal keretének elhagyását, a Párt vonalának megszegését jelentené. A Párt vonalából eredő, az osztályellenség ellen irányuló egyetlen intézkedésnek sincs mesterséges intézkedés, mesterséges kihívás és osztályharcot szító jellege, hanem e harc szervezésére és vezetésére irányuló jellege.

Az osztályharc kiélezése, amely »az osztályharc mesterséges felidézését és szándékos szítását« jelzi, a Párt vonalának megszegését, a népmoralomhozta törvények és törvényes előírások valamint e törvényekből és törvényes előírásokból eredő intézkedések megszegését jelenti.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy mi nem fokozzuk a rendszabályokat a falusi kapitalista elemek korlátozására és visszaszorítására. E rendszabályok méretei és fajtái a szocializmus hazánkban elért fej-

lettségének fokától, erőntől és az osztályellenség erejétől, erejének növekedésétől vagy csökkenésétől, valamint azoktól a nemzetközi feltételektől is függenek, amelyek között, az egyes időszakokban a szocializmust építjük. Nekünk éppen az a kötelességünk, hogy a korlátozó és visszaszorító rendszabályokkal annyi területet harvunk a kapitalista elemeknek, hogy lebonyolíthassák gazdasági ténykedésüket, de ugyanakkor lehetetlenné kell tennünk számukra, hogy erősödiénen mint kapitalisták. Mégis, a rendszabályok ily fokozása és a falusi kapitalista elemek visszaszorítása nem helyettesítheti a kulákok mint osztály felszámolásának törekvései irányvonalát, s nem válhatik véle egyenértékűvé. Mindez a *fokozás* mégis csak a falusi kapitalista elemek *korlátozásának és visszaszorításának* fokozása, nem pedig a kulákok mint osztály felszámolása. A kulákok mint osztály felszámolására irányuló törekvési irányvonal politikája minőségileg különbözik a falusi kapitalista elemek korlátozásának és visszaszorításának politikájától.

Nálunk a kapitalista elemek korlátozására és visszaszorítására irányuló politika végrehajtása során, néhol és néha téves rendszabályok alkalmazására is sor kerül a középparaszttal, a dolgozó parasztsággal szemben. Ez abból ered, hogy a gyakorlatban nem különböztetik meg eléggé a középparasztot a kuláktól. Nem bocsátkozva azoknak az okoknak taglalásába, amelyek ilyen téves eljárásokhoz vezetnek, hangsúlyozni kell, kötelességünk, hogy mindig és minden alkalommal különbséget tegyünk a kulák és a dolgozó paraszt, a középparaszt között.

Ime, mit mond erről Lenin:

»Hogy megoldhassa a feladat második, nehezebb részét, a proletariátus, amely legyőzte a burzsoáziát, köteles állandóan a parasztságról való politikáinak következő alapvonalán haladni: a proletariátusnak kötelessége, hogy különválassa, elhatárolja a dolgozó parasztot a birtokos paraszttól — a munkás parasztot a kereskedő paraszttól, a dolgozó parasztot az üzérkedő paraszttól.

Ebben az elhatárolásban van a szocializmus *egész lényege*.» (Lenin: »Gazdasági élet és politika a proletariátus diktatúrájának korszakában«).

Ez azt jelenti: a dolgozó parasztot a dolgozót őrizd, védelmezd, segítsd, a kapitalistát pedig progresszív módon adóztasd meg, progresszív módon terheld meg beszolgáltatási kötelezettséggel stb., progresszív módon, — ami azt jelenti, jobban mint a dolgozó parasztot; ez azt jelenti: korlátozd a gazdagparaszt kihasználó törekvéseit, és minden téren támogasd a szegény- és közép-parasztot.

Csak így szilárdíthat a munkásozstály és a dolgozó parasztság szövetsége, ez a szövetség pedig a népuralom *alapja*. Csakis ezen az alapon lehetséges a szocializmus felépítése. A többi között ezért rejlik ebben az *elhatárolásban* a szocializmus *»egész lényege«*.

Miben áll tehát akkor a szocializmus fejlődési útjának sajátossága hazánkban, ha látjuk, hogy az osztályharcnak és a kapitalizmusból az imperializmusba való átmeneti időszakban az osztályharc kiéleződésének marxista elmélete teljes egészében vonatkozik ráunk is?

Mi sohasem állítottuk, hogy elvi különbségek vannak a szocializmus Szovjet Szövetségben való építésének útja és a mi utunk között. Még akkor is, amikor azt bizonygatták nekünk, hogy téves, sőt káros volna, ha a szocializmus építése nálunk a szovjet úton haladna, úgy fordult fel, hogy itt nincs szó elvileg más útról. Még akkor is, amikor azt bizonygatták, hogy nemcsak nekünk, hanem a népi demokrácia töb-

bi országának is megvan a maga útja, vagyis mindegyüknek közülük a maga külön fejlődési útja a szocializmus építésében, nem értelmeztük ezt olyképpen, hogy a szocializmus építésének szovjet útiától elvileg különböző útról van szó. A sajátosság és a sajátos utak létezését nem elvi különbözőségük szerint, hanem a fejlődés formáiban mutatkozó különbség szerint értelmeztük és értelmezzük ma is.

E szerint, vannak nálunk sajátosságok a szocializmus fejlődésének útiában, amint vannak a népi demokrácia más országaiban is, ezek a sajátosságok azonban a szovjet úttal való elvi azonosság alapján állnak. Csakhogy ezeknek a sajátosságoknak igen nagy a jelentőségük, mert megkönnyítik vagy megnehezítik a szocializmus építését, mert néha ezek a sajátosságok (formák) amint meggyorsíthatók, ugyanúgy veszélyeztethetik magának a tartalomnak megvalósítását is.

Miért tartotta volna egyébként szükségesnek Lenin és Sztalin, hogy szüntelenül hangsúlyozza a polgári és proletár-forradalom, a proletárium diktatúrája és a szocializmus építése kérdéseinek megoldásához való konkrét hozzájárulás szükségességét, ha nem a miatt, mert szükség van a fejlődés sajátosságainak figyelembe vételére. Elegendő emlékeztetni arra, hogyan magyarázta Lenin a februári forradalom sajátos jellemét, amelynek fejlődése nemcsak a nyarati polgári demokratikus forradalmakhoz viszonyítva volt sajátos és különböző, hanem azokhoz az elméleti elgondolásokhoz viszonyítva is, amelyeket e forradalom előtt tettek a bolsevikok.

E szerint a kapitalista Jugoszlávia szocialistává való forradalmi átalakulásának sajátosságaival kapcsolatos értékeléseink semmiképpen sem állnak ellentétben a marxizmus-leninizmussal, hanem a mi példánkban is igazolják tudományos tételeinek helyességét.

Mindez ismételtén bizonyítja Pártunk vonalának helyességét a kapitalizmusból a szocializmusba való átmeneti időszak e szakaszában. Pártunk vonala teljes egész. Nem állhatnánk meg, ha bármilyen törés is volna Pártunk vonalában. Nem lehet a Párt vonala helyes az osztályharcral és annak kiéleződésével kapcsolatban, ha ugyanakkor nem helyes a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségével, a szocializmus építésének szakaszaival kapcsolatban. A Párt vonalán mutatkozó legkisebb törésnek is meg kellene mutatkoznia az egész vonalon. Azonban mind Pártunk vonalának elemzése a marxizmus-leninizmus szempontjából, mind pedig e vonal mindennapos ellenőrzése magán a gyakorlaton keresztül bizonyítja e vonal helyességét.

Csupán rajtunk áll ezek szerint, hogy helyesen megvalósítsuk a Párt vonalát a szocializmus építésének ebben a szakaszában.

Crvena Zastava 3. száma

1948. november

Mi fokozatosan haladunk a tőkés elemek fölszámolása felé; kulákjainkra már kezdetben annyira lecsaptunk hogy tudják mit jelent a forradalom, mit jelent ha mi a szocializmus felé haladunk, tudják, hogy itt nem tréálhat senki, nem remélhet semmiféle változást, sem visszakoazást, se oldalt elhajlást... Soha senki nem akadályozhat meg bennünket abban, hogy bátran tovább haladjunk azon az úton, amelyen elindultunk. Meg kell teremtenünk az előfeltételeket arra, hogy elegendő gabonát és mezőgazdasági terméket kapjunk, meg kell akadályoznunk a különféle tőkés elemeket abban, hogy a munkás ember, a dolgozó rovására üzérkedjenek.

(TITO)